

(/)

[Naslovna strana \(/me/\)](#)

[Programi \(/me/programi/omladinski-program/o-omladinskom-programu\)](#)

[O nama \(/me/o-nama\)](#)

[Publikacije \(/me/publikacije\)](#)

[Media \(/me/media-press-clipping\)](#)

[Kontakt informacije \(/me/kontakt-informacije\)](#)

Romi u Crnoj Gori i dalje su socijalno isključeni

Romi u Crnoj Gori i dalje žive na margini, socijalno isključeni, iako su posljednjih godina uloženi značajni naponi kako bi im se olakšao pristup obrazovnim, zdravstvenim i socijalnim programima i uslugama.

Povodom 8. aprila, Svjetskog dana Roma, ukazujemo da su socijalna distanca, siromaštvo, otežan pristup obrazovanju, zapošljavanju, socijalnoj zaštiti, zdravstvenoj zaštiti, stanovanju, učešću u odlučivanju, nedostatak prostora za poštujuće njezovanje svoje kulture, jezika i identiteta, karakteristike uslova u kojima danas Romi žive u Crnoj Gori.

U Juventasu smatramo da ukupno crnogorsko društvo pokazuje pozitivne promjene u odnosu prema romskoj populaciji, koje su posljedica značajnog jačanja aktivizma romskih organizacija i cjelovitijeg strateškog pristupa države, ali je napore u tom cilju važno pojačati.

Prema rezultatima posljednjeg Popisa, oko 30 odsto mladih Roma, uzrasta od 15 do 30 godina, je nepismeno.

Podaci MONSTAT-a iz Popisa stanovništva sprovedenog 2011. godine ukazuju da je procenat pismenosti mladih u Crnoj Gori nešto iznad 99 odsto, dok je među mladima iz Romske populacije uzrasta od 15 do 30 godina, ona procijenjena na oko 72 odsto.

Strategija za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana u Crnoj Gori za period 2016-2020. godine predviđela je, pored osnovnih specifičnih ciljeva kao što su: povećanje stepena upisa i smanjenje drop-outa na svim nivoima obrazovanja, podizanja svijesti o značaju obrazovanja i pospješivanja školskog uspjeha romske i egipćanske djece i nastavak programa stipendiranja i pomoći u obrazovanju za sve srednjoškolce i visokoškolce romske i egipćanske populacije u iznosu od 60, odnosno 150 eura na mjesečnom nivou.

Smatramo da je potrebno poboljšati i pristup školskoj i vanškolskoj mentorskoj podršci za usvajanje osnovnoškolskog i srednjoškolskog kurikuluma.

Romska populacija u Crnoj Gori suočava sa višestrukim problemima u pogledu informisanosti o pravima u oblasti zdravstva i ostvarivanja zdravstvene zaštite. S toga je nedavno uvođenje pozicije romskog medijatora u zdravstvenoj zaštiti posebno važno i pohvalno.

Ocijenjujemo da je, i pored velikih multisektorskih napora i dalje je prisutan problem nedostatka osnovne dokumentacije koja može biti prepreka u ostvarivanju prava na zdravstvenu zaštitu kao i problem nedovoljnog broja preventivnih programa u zajednici kojima bi se uticalo na povećanje svijesti o značaju prevencije bolesti među pripadnicima Romske populacije.

Takođe, uloga domova zdravlja nije ujednačena, ali je pohvalno to što domovi zdravlja u Podgorici i Beranama preduzimaju konkretne i terenske aktivnosti u cilju unapređenja zdravlja romske populacije.

Oni su istakli da je, kada je o zapošljavanju riječ, i pored postojanja olakšica za poslodavce i programa podrške u zapošljavanju, većina Roma nezaposlena.

Prema istraživanju Ministarstva za ljudska i manjinska prava, nezaposleno je 83 odsto Roma i Egipćana. Nisu prepoznati programi za povećanje informisanosti o pravima, mogućnostima i procedurama u oblasti zapošljavanja, imajući u vidu činjenicu da su djeca i mladi Romi poprilično isključeni sa tržišta rada i uslijed neinformisanosti o šansama i mogućnostima na tržištu.

Uredbom o subvencijama za zapošljavanje određenih kategorija nezaposlenih lica Romi su prepoznati kao kategorija teže zapošljivih lica, kojom je propisano da ukoliko poslodavac zaposli mladog/u Roma/kinju ima pravo na subvenciju za poslodavce.

Nije lako procijeniti koliko Roma i Egipćana živi u Crnoj Gori, procjene variraju i do broja od 20 hiljada.

Na Popisu stanovništva 2011. godine 8.305 lica je navelo da pripada romskoj populaciji. Nacionalna identifikacija stanovništva u Crnoj Gori je fluidna, a Romi i Egipćani su se, posebno u bliskoj prošlosti suočavali sa velikim problemima u pribavljanju ličnih dokumenata. Vjerujemo da je sazrelo vrijeme da se Romi politički organizuju i osiguraju svoje mjesto među odbornicima i polanicima.